

Nowe przepisy unijne dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie emerytur i rent przyznawanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Z dniem 1 maja 2010 r. wchodzi w życie nowe rozporządzenia dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego: **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004** z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009** z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Celem przygotowania nowych przepisów było uproszczenie oraz skrócenie obszernych regulacji dotychczasowych rozporządzeń nr 1408/71 oraz nr 574/72, jak również uwzględnienie nowych warunków społeczno-gospodarczych w państwach członkowskich.

Unijna koordynacja emerytur i rent nie uległa radykalnej zmianie bowiem nowe rozporządzenia zasadniczo przejmują dotychczasowe rozwiązania prawne.

W zakresie świadczeń emerytalno-rentowych nowe rozporządzenia nr 883/2004 oraz nr 987/2009, podobnie jak dotychczas obowiązujące rozporządzenia nr 1408/71 i nr 574/72, przewidują, że o świadczenia emerytalno-rentowe można ubiegać się w każdym z państw, w którym osoba podlegała ubezpieczeniom społecznym.

Osoba, która migrowała zarobkowo między państwami członkowskimi, może zatem uzyskać emeryturę lub rentę w każdym z tych państw, o ile spełni warunki wymagane w ustawodawstwach tych państw. Przepisy unijne mają na celu ułatwienie spełnienia tych warunków osobom migrującym zarobkowo w ramach UE.

Unijna koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego polega na wprowadzeniu takich regulacji prawnych, które eliminują sytuacje niekorzystne dla uprawnień z zakresu zabezpieczenia społecznego osób migrujących w obrębie Unii Europejskiej. Chodzi o to, aby osoba, która pracowała w różnych państwach członkowskich, czy też przesiedliła się w obrębie Unii z jednego państwa do drugiego, nie była w zakresie tych uprawnień w gorszej sytuacji niż osoba, która całe życie pracowała i mieszkała w jednym państwie członkowskim.

Unijne przepisy o koordynacji w odniesieniu do osób ubiegających się o emeryturę lub rentę regulują tylko „sytuacje międzynarodowe”, tzn. wskazują, jak należy ustalić uprawnienia do świadczeń oraz ich wysokość, jeżeli osoba zainteresowana posiada w conajmniej dwóch państwach członkowskich okresy ubezpieczenia (lub zamieszkania, gdyż w niektórych państwach uprawnienia emerytalne zależą od zamieszkania na terytorium danego państwa) albo jeżeli była ubezpieczona w jednym państwie, a mieszka w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Podstawy prawne

Z dniem 1 maja 2010 r. zaczynają obowiązywać nowe rozporządzenia dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

- **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004** z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Dziennik Urzędowy L 166, 30/04/2004, str. 1- 123.
- **Rozporządzenie Parlamentu europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009** z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Dziennik Urzędowy L284/1, 30.10.2009 r.

Ww. rozporządzenia zastępują dotychczasowe rozporządzenia unijne:

- **Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71** z dnia 14.06.1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L z 1971r., nr 149, str.2 ze zm.),
- **Rozporządzenie Rady (EWG) nr 574/72** z dnia 21.03.1972r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego w stosunku do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 74 z 27.03.1972r.),

Od 1 maja 2010 r. co do zasady nie można już powoływać się i stosować rozporządzeń nr 1408/71 oraz nr 574/72 w nowych sprawach emerytalno-rentowych.

Jednakże, rozporządzenia nr 1408/71 oraz nr 574/72 **mają nadal zastosowanie po 30 kwietnia 2010 r.:**

- do spraw dotyczących Norwegii, Islandii, Lichtensteinu oraz Szwajcarii – do czasu wejścia w życie odpowiednich porozumień rozciągających zastosowanie rozporządzenia nr 883/2004 na te państwa,
- do spraw dotyczących obywateli państw trzecich, czyli nienależących do Unii Europejskiej (np. obywatel Ukrainy), którzy zamieszkują na terytorium państw członkowskich (np. Polski) i znajdują się w sytuacji trans-granicznej (np. pracowali w dwóch państwach członkowskich). W tym zakresie zastosowanie znajduje **Rozporządzenie Rady (EWG) nr 859/2003** z dnia 14.05.2003r. – rozszerzenie przepisów rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo (Dz. Urz. WE L 124 z 20.05.2003r.).

O zmianach w powyższym zakresie Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie informował na swoich stronach internetowych.

Rozporządzenia unijne nr 883/2004 oraz nr 987/2009 a umowy międzynarodowe

Rozporządzenia wspólnotowe z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zastępują – w ramach ich zakresu podmiotowego i przedmiotowego – postanowienia dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym, które łączą Polskę z niektórymi państwami członkowskimi (z Austrią, Belgią, Bułgarią, Czechami, Francją, Hiszpanią, Niemcami, Luksemburgiem, Słowacją, Słowenią).

W stosunkach z tymi państwami umowy międzynarodowe nie są stosowane, a ich miejsce zajmują przepisy wspomnianych rozporządzeń unijnych.

Należy tu jednak zaznaczyć, że – na mocy wyraźnych zastrzeżeń w rozporządzeniu 883/2004 – wybrane postanowienia niektórych umów międzynarodowych są stosowane nadal. Chodzi tu o postanowienia:

- umowy z dnia 9 października 1975 r. o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym, zgodnie z warunkami i zakresem określonymi w art. 27 ust. 2-4 umowy o zabezpieczeniu społecznym z dnia 8 grudnia 1990 r. (zachowanie na podstawie umowy z 1975 r. statusu prawnego osób, które zamieszkały na terytorium Niemiec lub Polski przed dniem 1 stycznia 1991 r. i które nadal mieszkają na tym terytorium);
- art. 27 ust. 5 i art. 28 ust. 2 umowy z dnia 8 grudnia 1990 r. o zabezpieczeniu społecznym (zachowanie uprawnień do emerytur lub rent wypłacanych na podstawie umowy z 1957 roku zawartej między byłą Niemiecką Republiką Demokratyczną a Polską; zaliczanie okresów ubezpieczenia ukończonych przez polskich pracowników na podstawie umowy z 1988 roku zawartej między byłą Niemiecką Republiką Demokratyczną a Polską);
- art. 33 umowy z dnia 7 września 1998 r. między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii o zabezpieczeniu społecznym (Dz.U. z 2000 r. nr 104, poz. 1105) – w odniesieniu do osób, które przebyły okresy ubezpieczenia na terytorium Polski przed dniem 27 listopada 1961 r., a które to okresy traktowane są w określonych sytuacjach jako austriackie okresy ubezpieczenia dla celów nabycia prawa do austriackich świadczeń emerytalno-rentowych.

Kogo dotyczy unijna koordynacja na podstawie rozporządzenia nr 883/2004

Unijne przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego odnoszą się do uprawnień emerytalno-rentowych osób wykonujących szeroko rozumianą działalność zawodową, w tym pracowników, osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek, które znalazły się w określonej „sytuacji międzynarodowej” (np. pracowały/były ubezpieczone w Polsce i w innych państwach członkowskich) oraz osób, które mieszkają w innym państwie członkowskim i ubiegają się bądź pobierają polską emeryturę lub rentę z tytułu pracy (ubezpieczenia) podejmowanej wyłącznie w Polsce.

Unijną koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego **na podstawie rozporządzenia 883/2004** objęte są:

- osoby będące obywatelami jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej,
- bezpaństwowcy lub uchodźcy zamieszkali na terytorium jednego z państw członkowskich,
- członkowie rodzin wymienionych osób, a także
- osoby pozostałe przy życiu po wymienionych wyżej osobach (np. małżonek, dzieci).

Unijna koordynacja na podstawie rozporządzenia nr 883/2004 dotyczy też osób pozostałych przy życiu po osobach, które nie były obywatelami państw członkowskich, ale które pracowały w państwach członkowskich, jeśli osoby pozostałe przy życiu są obywatelami państwa członkowskiego bądź bezpaństwowcami lub uchodźcami zamieszkałymi na terytorium jednego z państw członkowskich.

Dotychczasowe rozporządzenie nr 1408/71 nadal (do czasu zmiany przepisów w tym zakresie) ma zastosowanie do spraw emerytalno-rentowych:

- osób będących obywatelami państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do UE (Norwegia, Islandia, Lichtenstein) lub Szwajcarii,
- osób będących obywatelami państw „trzecich”, tj. obywatelami państw nienależących do Unii Europejskiej, którzy legalnie mieszkają na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji prawnej, która dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego – czyli np.

pracowali w dwóch państwach członkowskich albo pracowali w jednym, a mieszkają w innym państwie członkowskim (w sytuacji takich osób zastosowanie ma rozporządzenie Rady (EWG) nr 859/2003 – do czasu wejścia w życie nowego rozporządzenia rozszerzającego zastosowanie rozporządzenia 883/2004 i rozporządzenia 987/2009 na obywateli państw „trzecich”).

Rodzaje świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS podlegających koordynacji na podstawie rozporządzenia nr 883/2004

Unijne przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego dotyczą w szczególności długoterminowych świadczeń pieniężnych z tytułu starości, inwalidztwa (niezdolności do pracy), śmierci oraz wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Do świadczeń emerytalno-rentowych realizowanych przez ZUS, podlegających unijnej koordynacji należą: [emerytura](#), [renta z tytułu niezdolności do pracy \(w tym renta szkoleniowa\)](#), [renta rodzinna](#), [dodatek pielęgnacyjny](#), [dodatek do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej](#), [renta z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową wraz z dodatkami](#), [renta rodzinna powypadkowa](#), [zasilek pogrzebowy](#).

Wspólnotową koordynacją nie są natomiast objęte świadczenia dla ofiar wojny, do których to świadczeń należą m.in. świadczenia dla kombatantów (w tym dodatki kombatanckie, ryczałt energetyczny) oraz renty z tytułu inwalidztwa wojennego i wojskowego. Świadczenia takie ustalone na podstawie polskich przepisów osobom zamieszkałym w innym państwie członkowskim, mogą być wypłacane wyłącznie w Polsce, na wniosek osoby uprawnionej, na jej rachunek bankowy w Polsce albo do rąk osoby upoważnionej do odbioru zamieszkałej w Polsce.

Zasady koordynacji emerytur i rent wynikające z rozporządzenia nr 883/2004

Równe traktowanie

Zgodnie z zasadą równego traktowania osoby objęte wspólnotową koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego podlegają obowiązkom i korzystają z praw wynikających z ustawodawstwa dotyczącego emerytur i rent każdego państwa członkowskiego na tych samych warunkach, co obywatele tego państwa. Prawo unijne zakazuje dyskryminacji takich osób zarówno w zakresie dostępu do ubezpieczeń społecznych w którymkolwiek państwie członkowskim, jak i w zakresie korzystania ze świadczeń przysługujących na podstawie przepisów prawnych tych państw.

Uwzględnianie (sumowanie) okresów ubezpieczenia lub zamieszkania przy ustalaniu prawa do świadczeń

W myśl zasady uwzględniania (sumowania) okresów ubezpieczenia lub zamieszkania, w przypadku gdy przepisy danego państwa wymagają do nabycia prawa do emerytury lub renty posiadania określonej długości okresów ubezpieczenia albo okresów zamieszkania, instytucja ustalająca uprawnienia do świadczeń w danym państwie uwzględnia również okresy przebyte w innych państwach członkowskich, o ile okresy te nie pokrywają się.

Jeżeli osoba zainteresowana przyznaniem emerytury lub renty ma w danym państwie członkowskim okres ubezpieczenia (lub zamieszkania) krótszy niż 1 rok i z tytułu tego okresu nie przysługują żadne świadczenia na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa, instytucja danego państwa członkowskiego nie ustala uprawnień do świadczeń. Ten krótki

okres zostanie uwzględniony przez instytucje innych państw członkowskich przy obliczaniu wysokości ustalanych przez nie emerytur lub rent. Oznacza to, że jeżeli ktoś pracował w określonym państwie członkowskim krócej niż rok, nie powinien spodziewać się z tego państwa emerytury lub renty, chyba że wewnętrzne przepisy prawne tego państwa przewidują prawo do świadczeń za tak krótkie okresy.

Zachowanie praw nabytych i eksport świadczeń w obrębie Unii Europejskiej

Zgodnie z zasadą zachowania praw nabytych świadczenia przyznane przez instytucję jednego z państw członkowskich nie mogą doznać żadnego uszczerbku, w szczególności nie mogą zostać obniżone, zmienione, zawieszane lub uchylone, z tego powodu, że osoba uprawniona do tych świadczeń przebywa lub mieszka na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo zobowiązane do wypłaty świadczeń.

Oznacza to, że nie można zmniejszyć wysokości lub zawiesić prawa do świadczenia wypłacanego emerytowi lub renciście z powodu posiadania przez niego miejsca zamieszkania w państwie członkowskim innym niż to, którego instytucja przyznała mu świadczenie.

Emeryci i renciści mają prawo otrzymywać swoje świadczenia w państwie zamieszkania, bez względu na to, na terytorium którego państwa członkowskiego mieszkają.

Zrównanie niektórych zdarzeń i okoliczności objętych ochroną

Instytucje ubezpieczeniowe każdego państwa członkowskiego są zobowiązane do uwzględnienia zdarzeń i okoliczności warunkujących przyznanie świadczeń (np. śmierć ubezpieczonego, emeryta lub rencisty bądź członka jego rodziny, nawiązanie, kontynuowanie i rozwiązanie stosunku pracy) także wtedy, gdy zdarzenia te wystąpiły na terytorium innego państwa członkowskiego.

Postępowanie w sprawach emerytur i rent podlegających koordynacji unijnej na podstawie rozporządzenia nr 883/2004

Postępowanie w sprawach świadczeń emerytalno-rentowych podlegających koordynacji toczy się na analogicznych zasadach jak na podstawie przepisów [dotychczasowych rozporządzeń nr 1408/71 i nr 574/72](#).

Złożenie wniosku emerytalno-rentowego w instytucji ubezpieczeń społecznych jednego z państw członkowskich powoduje wszczęcie postępowań we wszystkich instytucjach wszystkich państw członkowskich, w których osoba zainteresowana podlegała ubezpieczeniom społecznym. Data złożenia wniosku jest wiążąca dla instytucji wszystkich państw członkowskich, jeżeli zainteresowany wskazał na okresy ubezpieczenia w danym państwie. Postępowanie toczy się równolegle, a instytucje współpracują ze sobą wymieniając się informacjami niezbędnymi dla rozpatrzenia wniosku o świadczenia.

Każda instytucja ubezpieczeniowa ustala uprawnienia do świadczeń emerytalno-rentowych na podstawie stosowanych przepisów, określa wysokość świadczeń i wypłaca przyznane świadczenia.

Na wniosek osoby zainteresowanej, przysługująca emerytura lub renta może być transferowana do miejsca zamieszkania w innym państwie członkowskim.

Szczegółowe informacje na ten temat można uzyskać w [serwisie ZUS](#), dotyczącym stosowania rozporządzenia 1408/71.

Należy zwrócić uwagę, że w oparciu o nowe rozporządzenia 883/2004 oraz nr 987/2009:

- w momencie zgłaszania do ZUS wniosku o emeryturę lub rentę z tytułu okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce i w innych państwach członkowskich należy podać szczegółowo przebieg kariery zawodowej (nadal stosowany jest formularz E207, który po wypełnieniu należy załączyć do formularza wniosku o emeryturę lub rentę ZUS Rp-1E, ZUS Rp-1R, ZUS Rp-2), podając wszystkie państwa członkowskie, w których osoba pracowała, bądź podlegała ustawodawstwu z tytułu zamieszkiwania (dotyczy głównie państw skandynawskich, w których uprawnienia do świadczeń zależą od zamieszkiwania w danym państwie); w przypadku osoby zmarłej okresy ubezpieczenia lub zamieszkiwania dotyczą zmarłego;

- w przypadku wycofania wniosku emerytalnego, należy wyraźnie podać instytucję państwa członkowskiego, której dotyczy wycofanie wniosku,

- po zakończeniu postępowania instytucja koordynująca postępowania emerytalno-rentowe (*ZUS pełni taką funkcję w odniesieniu do osób zamieszkałych w Polsce, ubiegających się o emeryturę lub rentę na podstawie okresów ubezpieczenia w Polsce i okresów ubezpieczenia lub zamieszkania przebytych w innych państwach członkowskich*) przekazuje osobie zainteresowanej zbiorcze zestawienie decyzji emerytalno-rentowych podjętych przez wszystkie zainteresowane instytucje w sprawie danej osoby, w którym to zestawieniu wskazuje na prawo do przeglądu decyzji wynikające z rozporządzenia 987/2009. W myśl tego rozporządzenia, w przypadku gdy po otrzymaniu zestawienia decyzji okaże się, że wzajemne oddziaływanie decyzji podjętych przez dwie lub więcej instytucji może wpłynąć w sposób niekorzystny na prawa wnioskodawcy, wnioskodawca ma prawo do tego, by decyzje te zostały ponownie rozpatrzone przez zainteresowane instytucje w terminie określonym w stosowanym przez nie ustawodawstwie krajowym. Bieg terminów rozpoczyna się z dniem otrzymania streszczenia. O wynikach ponownego rozpatrzenia decyzji wnioskodawca zostaje powiadomiony na piśmie.

- w przypadku zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną dla sieroty po zmarłym, który przed śmiercią był ubezpieczony (oprócz Polski) w takim państwie, w którym przepisy nie przewidują rent rodzinnych dla dzieci, lecz jedynie specjalne zasiłki dla dzieci (np. w Wielkiej Brytanii), ZUS rozpatruje ten wniosek według zasad ogólnych, czyli odmiennie niż było to na podstawie rozporządzenia nr 1408/71. Zgodnie ze specjalnymi regulacjami rozporządzenia nr 1408/71 w przypadkach, w których zmarły, po którym dziecko ubiega się o rentę rodzinną podlegał ustawodawstwu państwa członkowskiego, które nie przewiduje rent rodzinnych dla sierot, a tylko specjalne zasiłki, rentę rodzinną z ZUS w określonych przypadkach traktuje się jako tzw. „świadczenie dla sierot”, co powoduje, że renta ta może zostać zawieszona w całości bądź do wysokości świadczenia płaconego z innego państwa członkowskiego, a z ZUS osoba uprawniona może otrzymywać tzw. dodatek wyrównawczy dla sierot. W stanie prawnym obowiązującym na gruncie rozporządzenia nr 883/2004, renta rodzinna dla dziecka w takiej sytuacji nie podlega zawieszeniu, ani zmniejszeniu.

W odniesieniu do rent z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej generalną zasadą pozostają nadal zasada, zgodnie z którą świadczenia przysługują z tego państwa, którego ustawodawstwu podlegała (w którym była ubezpieczona) osoba która uległa wypadkowi przy pracy lub zachorowała na chorobę zawodową. Szczegółowe informacje na ten temat można uzyskać w [serwisie ZUS](http://www.zus.pl), dotyczącym rozporządzenia 1408/71.

Właściwość jednostek ZUS w sprawach podlegających koordynacji unijnej

Wnioski w sprawach świadczeń emerytalno-rentowych **na gruncie dotychczasowego rozporządzenia nr 1408/71** oraz **na gruncie nowego rozporządzenia nr 883/2004** rozpatrują wyznaczone przez Prezesa ZUS jednostki realizujące umowy międzynarodowe współpracujące z właściwymi instytucjami państw członkowskich:

		- właściwa w odniesieniu do osób:	
Lp.	Jednostka organizacyjna ZUS rozpatrująca wnioski o emerytury i renty podlegające koordynacji wspólnotowej	posiadających wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia, zamieszkałych w następujących państwach:	albo zamieszkałych w Polsce lub za granicą, posiadających łączone okresy ubezpieczenia polskie i zagraniczne, w tym ostatnio przebyte w następujących państwach:
1.	I Oddział ZUS w Łodzi Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych ul. Zamenhofa 2 90-431 Łódź telefon: + 48 (42) 638-29-67		Cypr Grecja Hiszpania Malta Portugalia Włochy
2.	Oddział ZUS w Nowym Sączu Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych I ul. Węgierska 11 33-300 Nowy Sącz telefony: +48 (18) 443 78 48 wew. 3315, 3314		Czechy Słowacja
3.	Oddział ZUS w Nowym Sączu Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych II ul. Kościuszki 32 33-100 Tarnów telefony: + 48 (14) 621-43-71 do 74 wew. 306, 461, 362, 458, 459		Austria Lichtenstein (tylko rozporządzenie nr 1408/71 do czasu zawarcia odpowiedniego porozumienia) Słowenia Węgry Szwajcaria (tylko rozporządzenie nr 1408/71 do czasu zawarcia odpowiedniego porozumienia)
4.	Oddział ZUS w Opolu Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych ul. Wrocławska 24 45-701 Opole telefony: + 48 (77) 451-16-81 + 48 (77) 451-17-58		Niemcy

	+ 48 (77) 451-17-61	
5.	Oddział ZUS w Szczecinie Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych ul. Matejki 22 70-530 Szczecin +48(91) 8148874 +48(91) 8121082 +48(91) 8148862 +48(91) 8148869 fax: +48(91) 8121087 email: rum@zus.szczecin.unet.pl	Dania Estonia Finlandia Litwa Łotwa Norwegia, Islandia (tylko rozporządzenie nr 1408/71 do czasu zawarcia odpowiedniego porozumienia) Szwecja
6.	I Oddział ZUS w Warszawie Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych ul. Kasprówicza 151 01-949 Warszawa telefony: + 48 (22) 569-36-04 + 48 (22) 569-36-13 + 48 (22) 569-35-93 + 48 (22) 569-36-50	Belgia Bułgaria Francja Holandia Irlandia Luksemburg Rumunia Wielka Brytania

Osoba zamieszkała w Polsce może zgłosić wniosek emerytalno-rentowy także za pośrednictwem jednostki ZUS najbliższej miejscu zamieszkania, która przekaze go – po skompletowaniu – do jednej z ww. właściwej jednostki realizującej umowy międzynarodowe.

Gdzie można uzyskać więcej informacji?

Więcej informacji można uzyskać w:

— najbliższej terenowej jednostce organizacyjnej ZUS,
 — serwisie internetowym: www.zus.pl, w tym w serwisie <http://www.zus.pl/default.asp?p=7&id=276>, gdzie można znaleźć informacje dotyczące stosowania rozporządzenia nr 1408/71 w zakresie spraw emerytalno-rentowych, a które pozostają co do zasady aktualne na gruncie rozporządzenia nr 883/2004;

— terenowych jednostkach organizacyjnych ZUS wyznaczonych do realizacji spraw emerytalno-rentowych podlegających koordynacji wspólnotowej, tj. w:

- **I Oddziały w Łodzi** (wydział realizacji umów międzynarodowych)
- **Oddziały w Nowym Sączu** ((wydział realizacji umów międzynarodowych w Nowym Sączu oraz wydział realizacji umów międzynarodowych w Tarnowie),
- **Oddziały w Opolu** (wydział realizacji umów międzynarodowych),
- **Oddziały w Szczecinie** (wydział realizacji umów międzynarodowych)
- **I Oddziały w Warszawie** (wydział realizacji umów międzynarodowych),

— **Departamencie Rent Zagranicznych**, wykonującym w Centrali ZUS zadania instytucji łącznikowej w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych podlegających koordynacji, współpracującym z zagranicznymi instytucjami łącznikowymi państw członkowskich (ul. Senatorska 10, 00-082 Warszawa, tel.: +48 22 826-05-53, e-mail: drz@zus.pl).